

เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล พ.ศ. ....

ด้วยกระทรวงการคลังจะเสนอร่างพระราชบัญญัติการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล พ.ศ. .... ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กระทรวงการคลังจึงขอเสนอสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล พ.ศ. .... เพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อไป ดังนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็น

โดยที่การทำธุรกรรมหรือการทำนิติกรรมสัญญาหลายประเภทในระบบเศรษฐกิจจำเป็นต้องมีการพิสูจน์ตัวตน การให้ความยินยอม การลงลายมือชื่อ หรือการแสดงเจตนาของผู้ทำธุรกรรมดังกล่าว และในอดีตที่ผ่านมา การพิสูจน์ตัวตนมักจะทำให้ผู้ทำธุรกรรมต้องไปแสดงตนต่อผู้ให้บริการ เช่น ธนาคารพาณิชย์ พร้อมส่งเอกสารหลักฐานในการพิสูจน์และยืนยันตัวตน จึงก่อให้เกิดความไม่สะดวก และก่อให้เกิดภาระต่อผู้ใช้บริการ นอกจากนี้ในปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุคอิเล็กทรอนิกส์ โดยที่มีการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างแพร่หลาย และการพิสูจน์และยืนยันตัวตนนั้น หากสามารถกระทำในรูปแบบดิจิทัลได้ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล การกำหนดผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานของระบบพิสูจน์ตัวตนและยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ตลอดจนการกำหนดแนวทางการคุ้มครองประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลและใช้บริการระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลไว้เป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล พ.ศ. .... ประกอบไปด้วย ๕ หมวด ๖๒ มาตรา โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หมวด ๑ การกำกับดูแลโครงสร้างระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (Platform)

๑.๑ ให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (คณะกรรมการฯ) ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการอื่นอีกจำนวนสิบสองคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ ด้านการเงิน ด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ด้านนิติศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ และด้านสังคมศาสตร์ ที่ได้รับการสรรหาตามสองคน ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งของแต่ละด้านต้องมาจากภาคเอกชน และให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นกรรมการและเลขาธิการ

๑.๒ คณะกรรมการฯ มีหน้าที่ ๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล รวมถึงการกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ๒) สั่งให้บริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลยื่นรายงานเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของบริษัทเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะ โดยมีรายการและระยะเวลาตามที่คณะกรรมการฯ กำหนด ๓) พิจารณาวินิจฉัยคำอุทธรณ์ ๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อกำกับดูแลการใช้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลของธุรกิจในแต่ละ

ภาคอุตสาหกรรม เช่น การเงิน การสาธารณสุข เป็นต้น รวมถึงกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าวตามที่เห็นสมควร ๕) ออกประกาศเพื่อกำกับดูแลระบบทำการแทนและผู้ให้บริการระบบทำการแทน (Proxy) ภายใต้กฎหมายนี้ วัตถุประสงค์ และ ๖) กำหนดระดับความน่าเชื่อถือในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายกำหนดไว้

หมวด ๒ โครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (Platform)

๒.๑ ระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลต้องมีกระบวนการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ ก่อนการให้บริการผู้พิสูจน์และยืนยันตัวตน (Identity Provider หรือ IdP) ต้องพิสูจน์และยืนยันตัวตนของผู้ขอใช้บริการตามระดับความน่าเชื่อถือที่บทบัญญัติกฎหมายหรือที่คณะกรรมการฯ กำหนด แล้วแต่กรณี

๒.๑.๒ ให้ IdP รับลงทะเบียนผู้ขอใช้บริการที่ผ่านการพิสูจน์และยืนยันตัวตนตามข้อ ๒.๑.๑ และให้ IdP ออกชุดข้อมูลลงทะเบียน (Authenticator) ให้แก่ผู้ขอใช้บริการรายนั้น หรือรับลงทะเบียนชุดข้อมูลลงทะเบียนของผู้ขอใช้บริการรายนั้นในระบบ แล้วแต่กรณี เพื่อประโยชน์ในการใช้ชุดข้อมูลลงทะเบียนดังกล่าวในกระบวนการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของผู้ขอใช้บริการต่อไป

๒.๑.๓ ผู้ขอใช้บริการอาจนำชุดข้อมูลลงทะเบียนตามข้อ ๒.๑.๒ ไปใช้ในกระบวนการพิสูจน์และยืนยันตัวตนกับ RP รายอื่นที่ต้องการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของผู้ขอใช้บริการได้ต่อไป และให้ IdP มีอำนาจส่งคำยืนยันไปยังผู้ให้บริการ (Relying Party หรือ RP) หรือ IdP รายอื่นได้ตามคำร้องขอ

๒.๒ หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะใช้ประโยชน์จากระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลเพื่อยกระดับการให้บริการแก่ประชาชนอาจเข้าสู่ระบบได้ไม่ว่าจะในฐานะ RP IdP หรือ ผู้ให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ (Authoritative Source หรือ AS) ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐอาจใช้ระบบทำการแทนเพื่อการให้บริการของภาครัฐในการรับและส่งผ่านข้อมูลไปยังระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล

๒.๓ อนุญาตให้มีระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวกลาง (Proxy) ในการเชื่อมต่อข้อมูลเข้ากับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงระบบทำการแทนเพื่อการให้บริการของภาครัฐด้วย

๒.๔ เพื่อประโยชน์ในกระบวนการพิสูจน์และยืนยันตัวตน เมื่อได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ให้ AS ไม่ว่าจะหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่นใดมีอำนาจส่งข้อมูลส่วนบุคคลไปยัง RP หรือ IdP ได้ตามคำร้องขอ การส่งข้อมูลส่วนบุคคล ให้ AS ส่งข้อมูลไปยัง RP หรือ IdP โดยตรงโดยไม่ผ่านโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล

๒.๕ การพิสูจน์และยืนยันตัวตนผ่านโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล หากเป็นไปตามระดับความน่าเชื่อถือ (Identity Assurance Level : IAL) ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้ถือว่ามีผลสมบูรณ์และใช้บังคับได้ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังพยานหลักฐานอันเกิดแต่การพิสูจน์และยืนยันตัวตนผ่านโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล

๒.๖ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดี ให้ศาลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีอำนาจนำข้อมูลในโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้ ทั้งนี้ การนำข้อมูลไปใช้ข้างต้น ไม่ให้มีการเผยแพร่ต่อบุคคลภายนอกเว้นแต่จะได้มีบทบัญญัติกฎหมายกำหนดไว้

หมวด ๓ บริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล

๓.๑ การให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลจะกระทำต่อเมื่อได้จัดตั้งในรูปบริษัทและได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี โดยการขอความเห็นชอบ การให้ความเห็นชอบ การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต

ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตลอดจนเสียค่าธรรมเนียมตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมประกาศกำหนด

๓.๒ บริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลต้องใช้ชื่อที่ประกอบด้วยคำว่า “พิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล” หรือ “Digital ID” และคำว่า “จำกัด” หรือ “จำกัด (มหาชน)” แล้วแต่กรณี ต่อท้าย

๓.๓ การรับสมาชิก (RP IdP AS และ Proxy) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บริษัทกำหนด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การรับสมาชิกต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ

๓.๔ ในการให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล บริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ เสนอแนะต่อคณะกรรมการฯ เพื่อประกาศกำหนดระดับความน่าเชื่อถือ

๓.๔.๒ รับบระบบทำการแทนที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการฯ ให้สามารถเชื่อมต่อกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลได้ รวมถึงรับ RP IdP และ AS ในระบบทำการแทนดังกล่าวเป็นสมาชิก

๓.๔.๓ เข้าไปในสถานที่ประกอบกิจการของสมาชิกที่เชื่อมต่อกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลโดยตรงโดยไม่ผ่านระบบทำการแทนเพื่อตรวจสอบมาตรฐานเทคโนโลยี ระบบการรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล รวมถึงความถูกต้องของข้อมูลที่ส่งผ่านในระบบ โดยบริษัทสามารถออกใบรับรองให้แก่สมาชิกที่ผ่านการตรวจสอบดังกล่าวได้

๓.๔.๔ เยียวยาความเสียหายอันเกิดแต่การพิสูจน์และยืนยันตัวตนผ่านโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลให้แก่ผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ การเยียวยาดังกล่าวไม่ตัดสิทธิของบริษัทที่จะไล่เบี้ยเอาจากผู้กระทำความผิด

๓.๔.๕ ในกรณีที่การดำเนินงานของระบบทำการแทนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน บริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลมีอำนาจหยุดการเชื่อมต่อระหว่างระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลและระบบทำการแทนดังกล่าวเป็นการชั่วคราว และให้บริษัทรายงานต่อคณะกรรมการฯ

หมวด ๔ สิทธิและการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

๔.๑ บริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลและผู้ให้บริการระบบทำการแทน ดำเนินการเข้ารหัส (Encryption) หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูลในโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล

๔.๒ ในกรณีที่มี Proxy ประสงค์จะเชื่อมต่อกับโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ให้บริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลพิจารณากระบวนการรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูลของระบบทำการแทนดังกล่าว และให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต

๔.๓ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดเก็บ เผยแพร่ หรือนำข้อมูลส่วนบุคคลและชุดข้อมูลลงทะเบียนอันได้มาจากการให้บริการหรือการใช้บริการโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลไปใช้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ทั้งนี้ เมื่อผู้ใช้บริการได้ลงทะเบียนกับ IdP รายใดแล้ว ให้ถือว่าผู้ใช้บริการได้ให้ความยินยอม IdP รายนั้นในการจัดเก็บและนำชุดข้อมูลลงทะเบียนของตนที่ได้รับมาจาก IdP รายดังกล่าวไปใช้ได้ภายใต้วัตถุประสงค์ตามกฎหมายนี้

๔.๔ ในกรณีที่ผู้ใช้บริการได้ทำความตกลงไว้กับ IdP ให้ IdP สามารถสร้าง จัดเก็บ และนำไปใช้ซึ่งข้อมูลที่ใช้สำหรับสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการรายนั้นได้ภายใต้วัตถุประสงค์ของผู้ใช้บริการและของพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

๔.๕ เมื่อผู้ใช้บริการได้นำชุดข้อมูลลงทะเบียนไปใช้ในกระบวนการพิสูจน์และยืนยันตัวตนกับ RP หรือ IdP และได้ทำความตกลงกับ RP หรือ IdP รายดังกล่าวไว้ ให้ถือว่าผู้ใช้บริการได้ให้ความยินยอม AS ในการส่งข้อมูลส่วนบุคคลของตนให้ RP หรือ IdP รายดังกล่าวได้ตามคำร้องขอ

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

๕.๑ บริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ผู้ให้บริการระบบทำการแทนหรือสมาชิก ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ถูกต้องให้แก่ผู้อื่น หรือเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง แต่มิใช่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สมาชิก ผู้ใช้บริการ หรือเจ้าของข้อมูลบริษัท ผู้ให้บริการระบบทำการแทนหรือสมาชิกผู้เปิดเผย แล้วแต่กรณี ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

๕.๒ บริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ผู้ให้บริการระบบทำการแทนหรือผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ประกาศ หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการฯ หรือคณะอนุกรรมการกำหนดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ระบบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อลดการเกิดความเสียหายในการเกิดข้อผิดพลาดจากการดำเนินงาน (human errors) และการปลอมแปลงข้อมูลและเอกสาร โดยใช้วิธีการยืนยันและพิสูจน์ตัวตนทางดิจิทัลที่ได้มาตรฐาน อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพของระบบเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ทำให้มีการกำหนดมาตรฐานการพิสูจน์และการยืนยันตัวตนของประเทศไทยและยกระดับความน่าเชื่อถือในการทำธุรกรรมต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มากขึ้น สร้างระบบเชื่อมโยงข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือระหว่างหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนเมื่อได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล และเอื้อให้ประชาชนและภาคธุรกิจสามารถพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลตามมาตรฐานสากล

ในการนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังจึงขอเชิญชวนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอต่อร่างกฎหมายดังกล่าว ระหว่างวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ถึง ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ทั้งนี้ สามารถแสดงความคิดเห็นมาได้ทาง

Fax : ๐๒ ๖๑๘ ๓๓๖๖

Email : fpo.hearing@gmail.com